

Iskolai rendszergazda alapok

Dancs Sándor
Nyíregyházi Egyetem
Matematika és Informatika Intézet

Bemutatózás, a tananyag beosztásának áttekintése és a követelmények ismertetése

Kurzusinformáció

Operációs rendszerek (MS Windows, Linux)

Hardver és szoftver

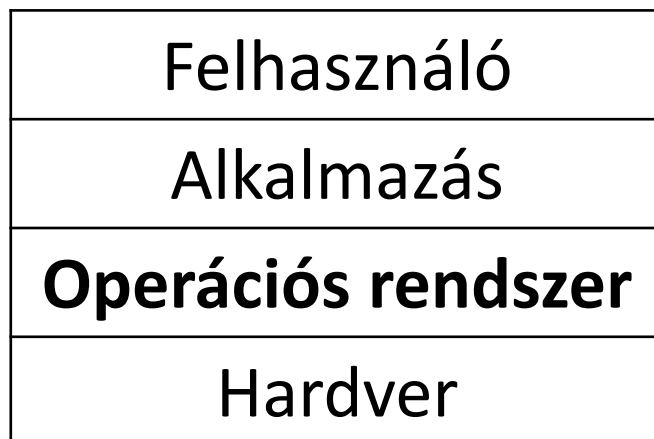

Mi az operációs rendszer?

Olyan programok összessége, amelyek vezérlik, működtetik a számítógép hardverét, és egységes környezetet biztosítanak a felhasználóknak, a feladatok végrehajtásához.

Az operációs rendszer helye

Az operációs rendszerek felépítése

- Felhasználói felület (shell)
- Segédprogramok
- Kernel (mag)

Az operációs rendszerek osztályozása

Hardver mérete alapján

- Nagy-,
- kis- és
- mikrogépes

Az operációs rendszerek osztályozása

Felhasználás célja, jellege szerint

- Kliens
- Szerver
- Beágyazott

Az operációs rendszerek osztályozása

Felhasználók alapján

- Egyfelhasználós
- Többfelhasználós

Feladatok alapján

- Egyfeladatos
- Többfeladatos

Az operációs rendszerek osztályozása

Processzor időkiosztása szerint

- Szekvenciális
- Megszakítás vezérelt

Kapcsolattartás típusa szerint

- Kötegelt
- Interaktív

Az operációs rendszerek osztályozása

Felhasználói felület alapján

- Grafikus
- Karakteres

Az operációs rendszerek osztályozása

Kernel felépítése szerint

- Monolitikus kernel
- Hibrid kernel
- Mikrokernel
- Exokernel

Az operációs rendszerek osztályozása

Kernel működése szerint

- Valósidejű
- Nem valósidejű

Az operációs rendszerek osztályozása

Processzor támogatás szerint

- x86
- Arm
- Többprocesszoros

Az operációs rendszerek osztályozása

Kommunikáció szerint

- Hálózati
- Elosztott

Licenc alapján

- Zárt
- Nyílt forráskódú

Az operációs rendszerek fejlődése

Az operációs rendszerek feladatai

- Parancs és program interfész biztosítása
- Folyamatok ütemezése
- Erőforrások (Processzor, memória, ...) elosztása
- Perifériakezelés
- Állománykezelés
- Hibakezelés és védelem
- Naplózás

Megszakítás kezelés

Memóriakezelés (virtuális memória)

Fájrendszer

Virtualizáció

Az operációs rendszer indítási (boot) folyamata

Operációs rendszerek rendszergazdai beállításai

Operációs rendszerek telepítésének előkészítése

- BIOS (UEFI, Legacy, Secure boot, ...)
- Telepítő médiák létrehozása

Operációs rendszerek telepítéskori beállításai

Operációs rendszerek telepítése

- Adatok biztonsági mentése, ha szükséges
- Telepítő indítása
- Telepítési mód kiválasztása
- Beállítások elvégzése
- Bejelentkezés a telepítési folyamat végén

Meghajtóprogramok

- telepítése és
- eltávolítása

Tárolóhelyek kezelése

- Mervelemezek particionálása
- RAID (Redundant Array of Independent Disks) konfigurálása

Eszközök kezelése

- Engedélyezés
- Tiltás

Dátum és idő módosítása

Operációs rendszerek frissítése

Rendszerkomponensek

- telepítése,
- eltávolítása és
- konfigurálása

Programok

- telepítése,
- eltávolítása és
- konfigurálása

Feladatok ütemezése

Hálózat beállítása

Tűzfal beállítása

Számítógépnév módosítása

Tartomány/munkacsoport beállítása

Távoli hozzáférés konfigurálása

Felhasználók és csoportok kezelése

- Felvétel
- Módosítás
- Törlés

Jogosultságok beállítása az erőforrásokhoz

- Fájlrendszer (könyvtárak, fájlok)
- Programok
- Hardver eszközök

Csoportházi rend

Naplók kezelése

MS Windows 10 és Debian GNU/Linux 11 operációs rendszerek telepítése virtuális gépként

Alkalmazások telepítése Debian GNU/Linux 11 operációs rendszerre tárolókból (repository) és külső forrásból.

Operációs rendszerek programozási lehetőségei (shell script, power shell)

Köszönöm a figyelmet!

